

AGJENCIA PËR SHËRBIME MEDIATIKE
AUDIO DHE AUDIOVIZUELE

ANALIZA E STRUKTURËS GJINORE TË PAGAVE NË RADIODIFUZION PËR VITIN 2019

mr. Viktor Stojanov

dr. Zoran Trajçevski

PËRMBAJTJA

Parathënie.....	i
Hyrje.....	1
Servisi publik	2
Televizionet nacionale	6
Televizionet rajonale.....	13
Televizionet lokale	19
Radiot nacionale	24
Radiot rajonale.....	29
Radiot lokale	34
Konkluzione.....	40
Literatura e përdorur	42

Parathënie

Agjencia për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuele është seriozisht e përkushtuar në çështjen e vendosjes së gjinisë në rrjedhat kryesore mediatike ndërsa me këtë edhe në shoqëri. Për atë qëllim, synon të sigurojë të dhëna përkatëse mbi situatën me gjininë në media, të cilat më pas mund të përdoren në ndërtimin e politikave shtetërore, por edhe në formulimin e politikave redaktuese.

Duke filluar nga viti 2012, në përputhje me detyrimin sipas Ligjit për mundësi të barabarta të grave dhe burrave, kryen analiza vjetore mbi trajtimin e çështjeve gjinore dhe mbi mënyrën e prezantimit dhe përfaqësimit të grave dhe burrave në programet e televizioneve nacionale.

Gjetjet e këtyre analizave nuk janë aspak të kënaqshme. Gjegjësisht, nëse përmbledhen treguesit sasiorë dhe cilësorë, mund të konkludohet se:

- Ekziston një trend në rënie në kronikat në të cilat përpunohen çështjet gjinore në secilën prej mediave të analizuara, ndërsa temat që mund të paraqiten nga perspektiva gjinore nuk identifikohen nga gazetarët (et) dhe shtëpitë televizive.
- Njohuritë, ekspertiza dhe përvoja e grave vazhdimisht mungojnë në lajmet, sepse numri i bashkë - bisedueseve femra është rregullisht më i vogël se ai i bashkëbiseduesve meshkuj. Përjashtim nga ky rregull janë kronikat për festat

fetare, ku në rolet kryesore paraqiten gratë që kujdesen për respektimin e zakoneve në shtëpi, përkatësisht vërehet pozicionimi patriarkal i gruas në shtëpi dhe familje, në vend që të hapen çështje për rolet shoqërore gjinore, si dhe për identifikimin shoqëror të grave me shtëpinë dhe familjen.

- Në kronikat që kanë të bëjnë me gratë politike në vend dhe jashtë, shpesh mund të vërehet mungesa e deklaratave dhe pikëpamjeve të tyre, megjithëse kronikat informojnë për takimet e tyre me politikanë të tjerë ose përfaqësues të institucioneve dhe organizatave.
- Lajmet sportive u kushtohen kryesisht burrave dhe ekipeve të burrave, dhe më rrallë raportohet për ekipe sportive të grave ose për sportiste.
- Në të gjitha vitet e analizuara ka një trend të neutralizimit gjinor në gjuhën përmes së cilës emrat që tregojnë profesionet dhe titujt e grave, në vend të gjinisë femërore përdoren në gjininë mashkullore, gjë që zvogëlon dukshmërinë e pjesëmarrjes së tyre në sferën publike dhe maskilizon kuptimin për pozitat publike shoqërore dhe politike.

Pikërisht rezultate të tilla nga analizat e trajtimit të çështjeve gjinore dhe për mënyrën e paraqitjes dhe prezantimit të

grave dhe burrave në programet e radiodifuzerëve kanë treguar se, në mënyrë që të interpretohen si duhet, është e nevojshme të hulumtohet konteksti në të cilin ndodh formulimi i politikave redaktuese dhe vetë raportimin, përkatësisht, të analizohen aspektet gjinore në mediat. Prandaj, Agjencia bëri analizë të strukturës gjinore të punonjësve në radiodifuzion, me të cilat përcaktoi tendencat për periudhën nga viti 2012 deri në vitin 2018, si dhe analizë të strukturës gjinore të pronës për vitin 2019.

Krahasimi i të dhënave për atë se kush çfarë posedon dhe sa burra dhe gra punojnë te radiodifuzerët dhe në cilat pozicione ka treguar se ekziston "tavan xhami". Burrat janë dominues midis pronarëve, menaxherëve / drejtorëve dhe redaktorëve, përkatësisht në ato nivele në të cilat merren vendimet. Gratë janë kryesisht në mesin e gazetarëve / reve, përkatësisht në nivelin më të dukshëm të zbatimit të vendimeve editoriale, ndërsa burrat përsëri dominojnë te stafi teknik dhe realizues. Midis punonjësve me arsim të lartë profesional, ka më shumë gra, por midis atyre me marrëdhënie pune të plotë, ka më shumë burra.

Të gjitha këto të dhëna dhanë kontribut të rëndësishëm në përcaktimin e kontekstit të trajtimit gjinor në media, por ai ende nuk ishte i plotë. Për të mbyllur rrethin - ishte e nevojshme të bëhej një analizë e strukturës gjinore të pagave në radiodifuzion.

Publikimi para jush, i përmban pikërisht gjetjet e analizës mbi këtë segment. Dhe, për fat të keq, përsëri treguesit janë shqetësues sepse, megjithëse nuk tregojnë hendek të konsiderueshëm gjinor në pagat e burrave dhe grave, tregojnë një gjendje të përgjithshme që është kryesisht e keqe. Prandaj, mund të pritët se ajo reflekton në adaptimin e gjinisë si qasje të

rëndësishme në trajtimin gazetaresk të temave aktuale në programet e radiodifuzerëve.

dr. Zoran Trajçevski, Drejtor i
Agjencisë për Shërbime Mediatike
Audio dhe Audiovizuele

Hyrje

Kjo është analiza e parë e Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale, në të cilën fokusi është vendosur mbi strukturën gjinore të pagave të punëtorëve mediatik.

Në fillim të vitit 2020, nga të gjithë radiodifuzerët që transmetojnë programe në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut u kërkuar të dhëna për shumën e pagave dhe numrin e të punësuarve sipas gjinisë për vitin 2019. Personat përgjegjës nga televizionet dhe radiot plotësuan të dhënat në një tabelë që u ishte dërguar me e-mail, e cila përfshinte 14 kategori të ndryshme të pagave (nën 12.000 denarë, 12.001-14.000, 14.001-16.000, 16.001-18.000, 18.001-20.000, 20.001-22.000, 22.001-24.000, 24.001-26.000, 26.001-28.000, 28.001-30.000, 30.001-35.000, 35.001-40.000, 40,001-50.000 dhe nga 50.001 e më shumë) dhe në të cilën ata shënuan numrin e personave që marrin pagën e përcaktuar, në shumën neto, për të gjithë menaxherët (et) / drejtorët (et), redaktorët (et), gazetarët (et), inxhinierët (et), teknikët (et), regjisorët (et), kameramanët (et), montazher (et) dhe, shoferë (et), pastrues (et), sekretarë (et) dhe persona të tjerë të punësuar në media.

Analiza e pagave të punonjësve në radiodifuzion, me theks të veçantë mbi strukturën gjinore, nuk përfshin të dhëna për nivelin e arsimit, as mbi përkatësinë etnike të punonjësve në media.

Servisi publik

Pagat më të ulëta në Servisin Publik Radiotelevizioni i Maqedonisë për vitin 2019 bëjnë pjesë në kategorinë 18.001-20.000 denarë. Nga 768 të punësuar, 36 persona kanë marrë pagë prej 18.001-20.000 denarë. 3 prej tyre ishin pjesë e stafit teknik, 20 personel realizues (të gjithë burra) dhe 13 persona stafit tjetër që punon në Servisin Publik (11 burra dhe 2 gra).

Ka 5 menaxherë / drejtorë në Servisin Publik, nga të cilët 4 janë burra dhe një është grua. Të gjithë kanë pasur të ardhura më të mëdha se 50.000 denarë.

Nga gjithsej 80 redaktorë, 34 janë burra dhe 46 janë gra. 3 prej tyre kanë pasur të ardhura prej 28.001-30.000 denarë (më saktë dy burra dhe një grua), 69 kanë pasur të ardhura prej 30.001-35.000 denarë (30 burra dhe 39 gra) dhe 8 redaktorë/e kanë pasur të ardhura prej 40.001-50.000 denarë (dy burra dhe gjashtë gra).

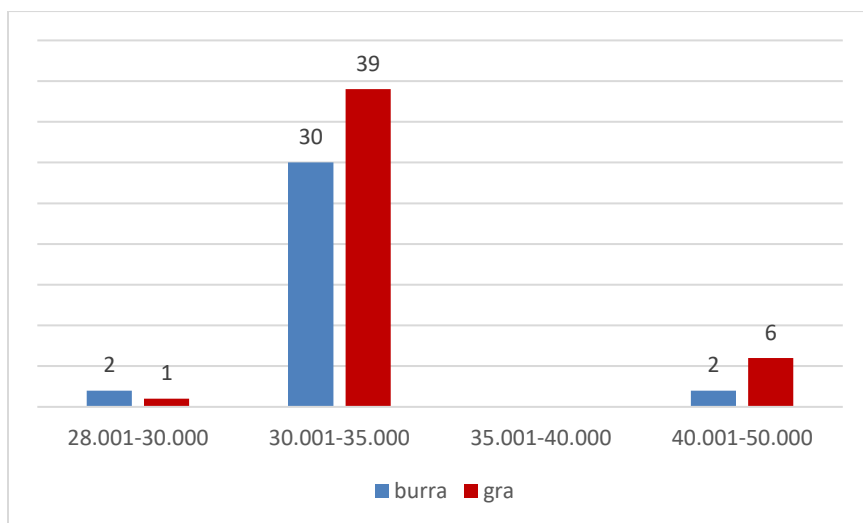

Figura 1: Shuma e pagave të redaktorëve/ redaktoreve në Servisin publik

Gazetarët (73) dhe gazetaret (141) në Servisin publik kishin paga prej 24.001-30.000 denarë. Ndërmjet tyre nuk mund të vërehet asnjë hendek gjinor në pagat. Është karakteristikë për të gjithë industrinë e medias në vendin tonë që ka shumë më tepër gazetare sesa gazetarë. Në rastin e Servisit publik, raporti është 2: 1. Numri më i madh i gazetareve - 54 në baza mujore kanë pasur pagë prej 24.001 deri në 26.000 denarë. Nga ana tjetër, gazetarët janë më të numërt në këtë kategorinë nga 28.001 deri në 30.000 denarë - gjithsej 30.

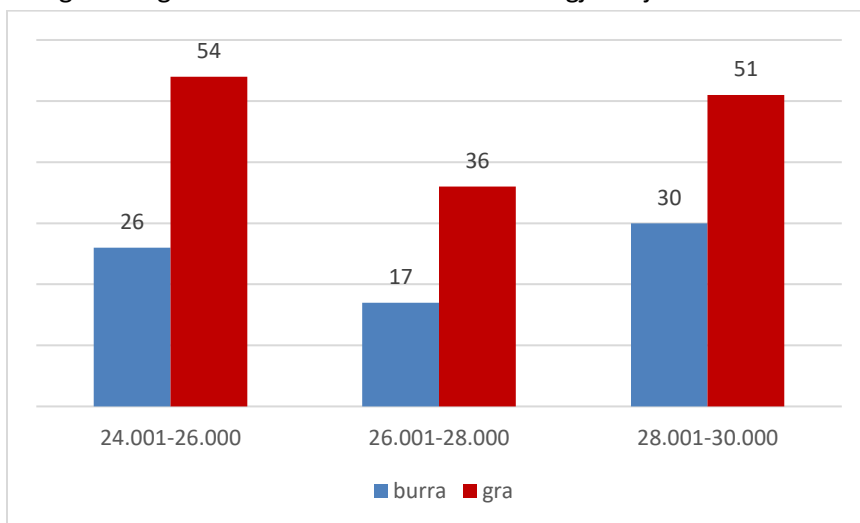

Figura 2: Shuma e pagave të gazetarëve(eve) në Servisin publik

Personeli teknik dhe realizues ka pasur të ardhura mesatare më të ulëta sesa gazetarët (et) në Servisin Publik. Këto kategori përfshijnë të gjithë inxhinierët(et), teknikët (et), regjisorët(et), kameramanët(et), redaktorët(et), etj. 69 burra dhe 21 gra ishin regjistruar në stafin teknik, dhe 170 burra dhe 51 gra në stafin realizues.

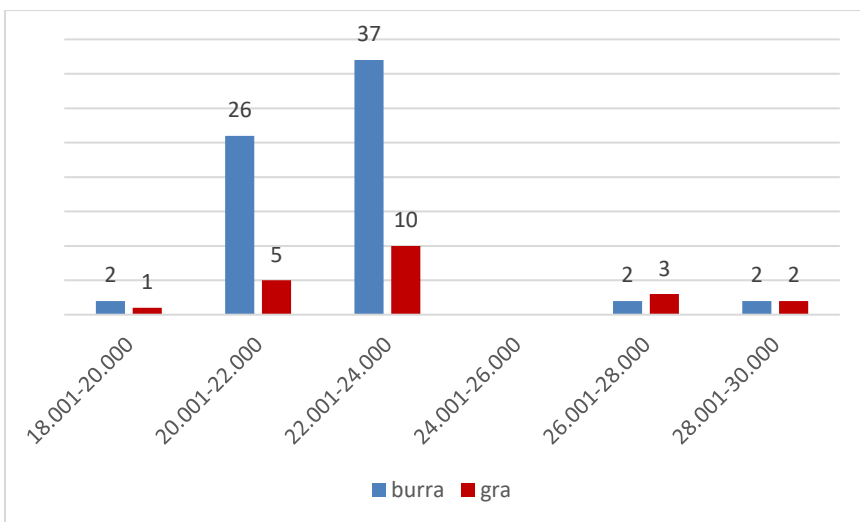

Figura 3: Shuma e pagave të stafit teknik në Servisin publik

Raporti i shifrave totale korrespondon me raportin e kategorive individuale të pagave të renditura në tabelë. Numri më i madh i teknikëve (eve) dhe realizuesve (eve), përkatësisht 90 burra dhe 37 gra kishin të ardhura nga 22.001 deri në 24.000 denarë. Pjesa tjetër e stafit, shoferi (e), pastrues (e), sekretar (e) dhe të tjerët, është një grup punonjësish me kualifikime dhe përgjegjësi të ndryshme në media. Prandaj, është e vështirë të bëhet krahasim dhe të konkludohet nëse ekziston ndryshim në vlerësimin e punës së burrave dhe grave për të njëjtën punë dhe përgjegjësitë e punës.

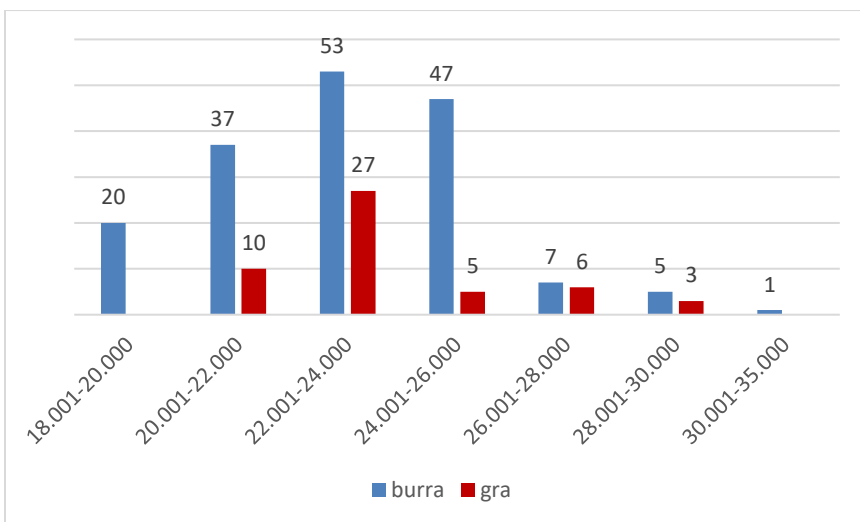

Figura 4: Lartësia e pagave të stafit realizues në Servisin publik

Numri i përgjithshëm i punonjësve të tjerë ka qenë 158, nga të cilët 77 burra dhe 81 gra. Pagat e shumicës së punonjësve kanë lëvizur në shumën nga 18.001-35.000 denarë. Burrat nga stafi tjetër ishin më të shumtë në kategorinë nga 20.001 në 22.000 denarë (24 të punësuar). Gratë, të cilat hyjnë në këtë grup ishin me numër më të madh në kategorinë me të ardhura më të larta se ato të burrave, përkatësisht 25 gra kishin të ardhura mujore nga 30.001 deri në 35.000 denarë. Vetëm dy persona janë regjistruar në kategorinë me të ardhura prej 35.001-40.000 denarë (një burrë dhe një grua).

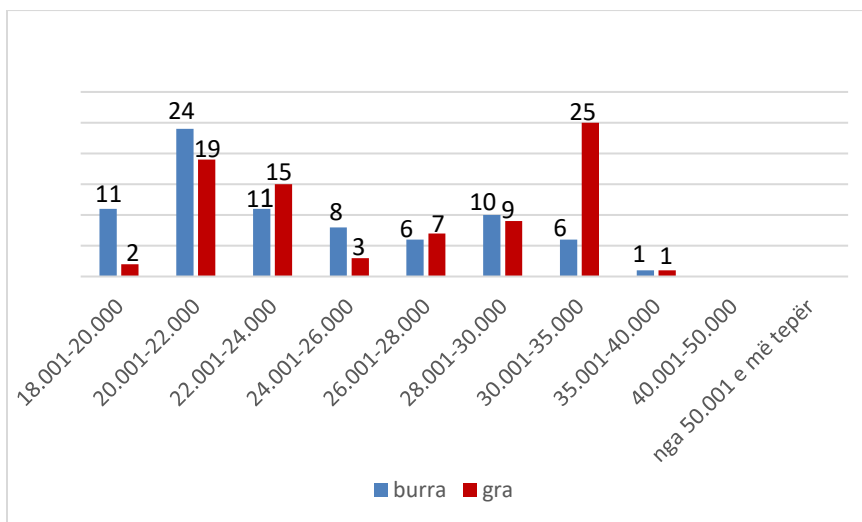

Figura 5: Shuma e pagave të stafit tjetër në Servisin publik

Televizionet nacionale

Në televizionet private nacionale¹ nga gjithsej 18 menaxherë / drejtorë, 14 janë burra dhe vetëm 4 janë gra. Prej tyre, 5 kanë deklaruar se kanë pasur të ardhura prej 14.001-16.000 denarë (3 burra dhe 2 gra), dhe 13 të tjerët kanë pasur të ardhura më të mëdha se 30.000 denarë. Edhe pse numri i përgjithshëm i të punësuarve në këto pozicione është i vogël për të nxjerrë përgjithësime në lidhje me hendekun gjinor në paga, vihet re, për shembull, se të gjithë shtatë menaxherët / drejtorët që kanë pasur pagë mbi 50.000 denarë janë burra.

¹Në analizën e aspektit gjinor të pagave, televizionet u grupuan sipas nivelit në të cilin ata transmetojnë program sipas licencës (nacional, rajonal ose lokal), por nuk ishte relevante të bëhej ndarje sipas asaj nëse ata transmetojnë programin përmes multipleksit, satelitit ose operatorit kabllor.

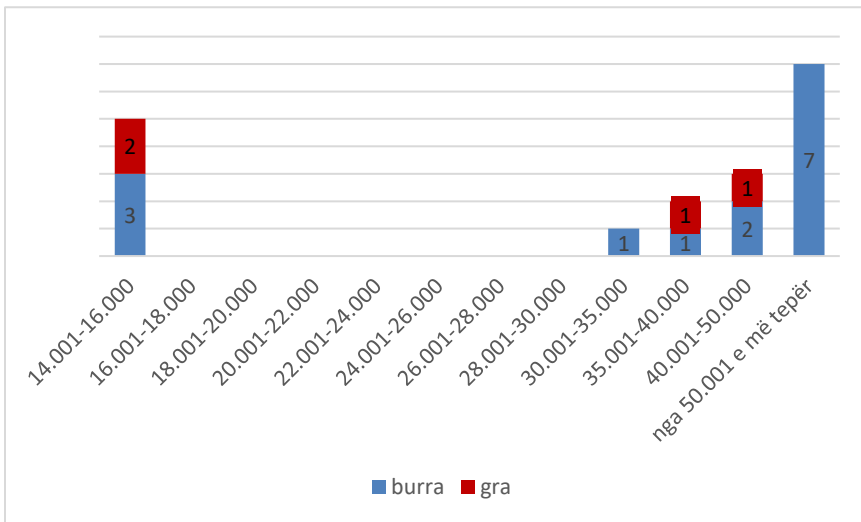

Figura 6: Lartësia e pagave të menaxherëve (eve) / drejtorëve (eve) në televizionet nacionale

Lidhur me përfaqësimin e redaktorëve / eve në mediat nacionale, raporti është pothuajse i barabartë. Nga gjithsej 39 redaktorë / e, 22 janë burra dhe 17 janë gra. Prej tyre, 29 redaktorë/ e (74,35%) ose më saktësisht 16 redaktorë dhe 13 redaktore kanë pasur pagë mbi 30.000 denarë. Ndërsa katër redaktorë / e, nga të cilët 3 burra dhe 1 grua, kanë pasur pagë prej 14.001-16.000 denarë.

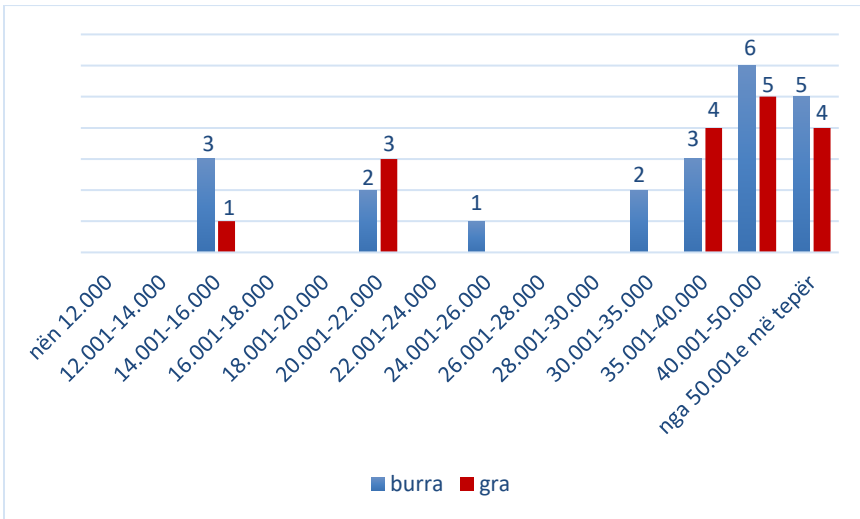

Figura 7: Lartësia e pagave të redaktorëve/ redaktoreve në televizionet nacionale

Numri i grave gazetarëve në vazhdimësi më i lartë se numri i gazetarëve në redaksitë² dhe ky është rasti edhe për vitin 2019. Madje 170 (67,19%), përkatësisht 69 burra dhe 101 gra, nga gjithsej 253 gazetarë kanë pasur pagë më të ulët se mesatarja shtetërore e pagës neto për dhjetor 2019, e cila ishte në lartësi prej 26 836 denarë sipas të dhënave të Entit Shtetëror për Statistikë (deri në 26.000 denarë). Pesëmbëdhjetë prej tyre (5 burra dhe 10 gra) kanë pasur mjete financiare nën pagën minimale ligjore prej 14 500 denarë. Në këtë kontekst, ndërkaq duke pasur parasysh të dhënat për shikueshmërinë e televizioneve, është e rëndësishme të kujtojmë se kjo kategori e punonjësve mediatik, së bashku me

²Të dhënat për strukturën gjinore të punonjësve për periudhën 2012-2018 mund të gjenden në analizën e Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale "Gjinia në televizionet dhe radiot: Kush merr vendime dhe kush i zbaton ato?", në dispozicion në: <https://avmu.mk/wp-content/uploads/2020/09/Rodot-vo-TV-i-RA-Koj-gi-nosi-a-koj-gi-sproveduvalukite-FINALNA-za-veb-1.pdf>

kategorinë e redaktorëve/ eve, kanë ndikimin më të madh në krijimin e opinionit publik, dhe nga ata pritet të synojnë për gazetari hulumtuese, ose, e rëndësishme për fokusin e kësaj analize - të inkorporojnë gjininë si një aspekt të rëndësishëm të mbulimit gazetaresk të temave. Fakti që rreth dy të tretat e gazetarëve (eve) në televizionet nacionale kanë të ardhura që nuk u sigurojnë atyre pavarësi financiare gjithashtu ngre dilemën nëse mund të presim që ata të jenë të pavarur dhe të mos ndikohen nga qendra të ndryshme të fuqisë. Lidhur me hendekun gjinor, nga të dhënat e bashkangjitura nuk është e mundur të vërehet punë të vlerësuara ndryshe për të njëjtin angazhim pune.

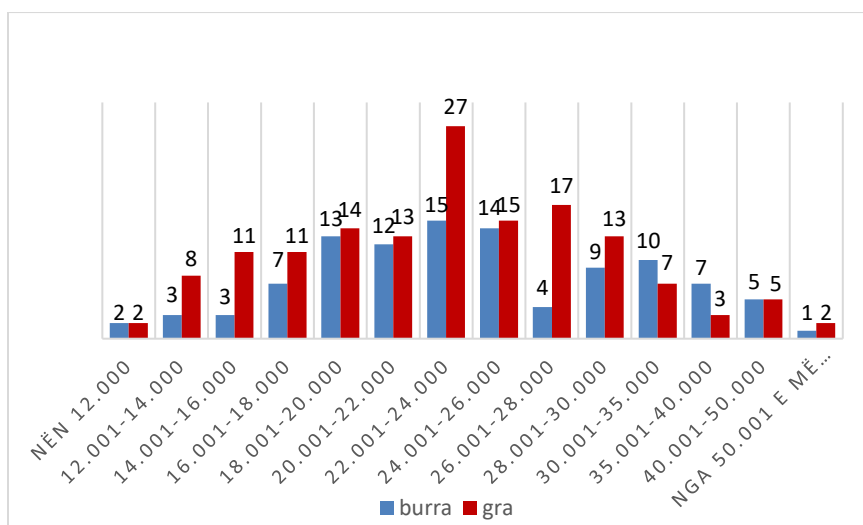

Figura 8: Lartësia e pagave të gazetarëve (eve) në televizionet nacionale

Raporti ndërmjet burrave dhe grave në stafin teknik - inxhinier (e), teknik (e) në vitin 2019 është 8 me 1. Nga gjithsej 90 persona të regjistruar në këtë kategori të të punësuarve, 30% kanë pranuar pagë nga 18.001 deri në 20.000 denarë (21 burra dhe 6 gra). Vlen të përmendet se gratë janë më pak të përfaqësuara dhe nuk kanë

pasur të ardhura më të larta se 30.000 denarë, më saktësisht përveç gjashtë grave që kishin të ardhura deri në 20.000 denarë, dy gra kishin pagë nga 24.001 deri në 26.000 denarë, dhe dy gra kanë marrë nga 28.001 deri në 30.000 denarë në muaj. Për dallim prej tyre 12,5% e inxhinierëve dhe teknikëve kanë marrë pagë më të lartë se 30.000 denarë.

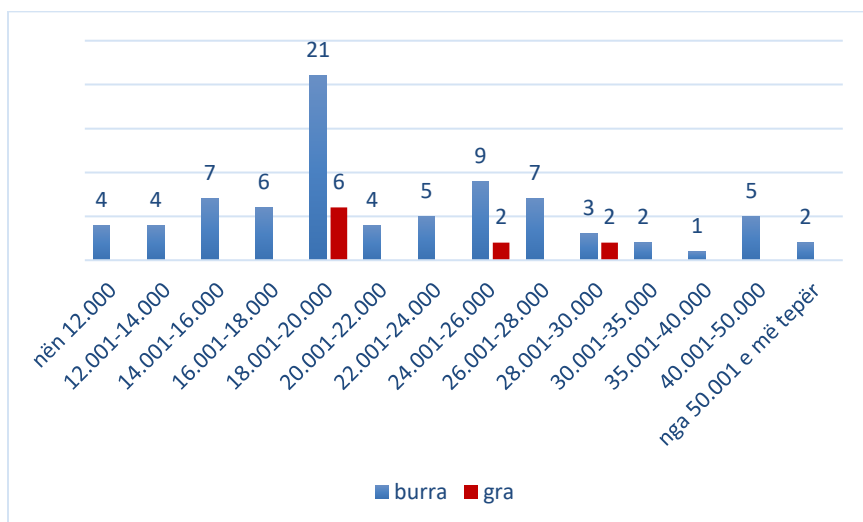

Figura 9: Lartësia e pagave të stafit teknik në televizionet nacionale

Situata është e ngjashme me stafin realizues të televizioneve private nacionale. Kjo kategori përfshin të gjithë regjisorët (et), kameramanët (et), montazhin dhe të tjerë të cilët punojnë në realizimin e programit televiziv. Nga gjithsej 327 persona të regjistruar në këtë kategori, 283 (86,55%) janë burra dhe 44 (13,45%) janë gra. Treqind e trembëdhjetë persona (95,7%) të punësuar si pjesë e stafit realizues kanë pasur të ardhura neto më të vogla se 30.000 denarë. Prej tyre, 271 ishin burra dhe 42 ishin gra. Shumica e të punësuarve në këtë kategori (59,6%) kanë marrë pagë nga 16.001 deri në 22.000 denarë. Pjesa më e madhe e

realizuesve (88) kanë marrë pagë në lartësi prej 18.001 deri në 20.000 denarë, njëlloj si dhe 11 prej realizueseve femra.

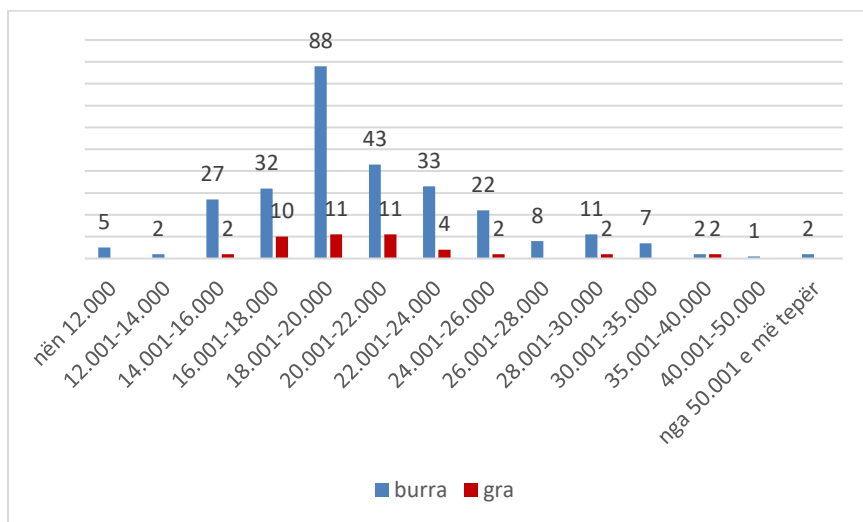

Figura 10: Lartësia e pagave të stafit të realizimit në televizionet nacionale

Pjesa tjetër e stafit - shoferë (e), pastrues (e), sekretarë (e) dhe të tjerët, ekziston ndryshim i vogël në numrin e përgjithshëm të burrave të angazhuar (96) krahasuar me gratë e angazhuara (87).

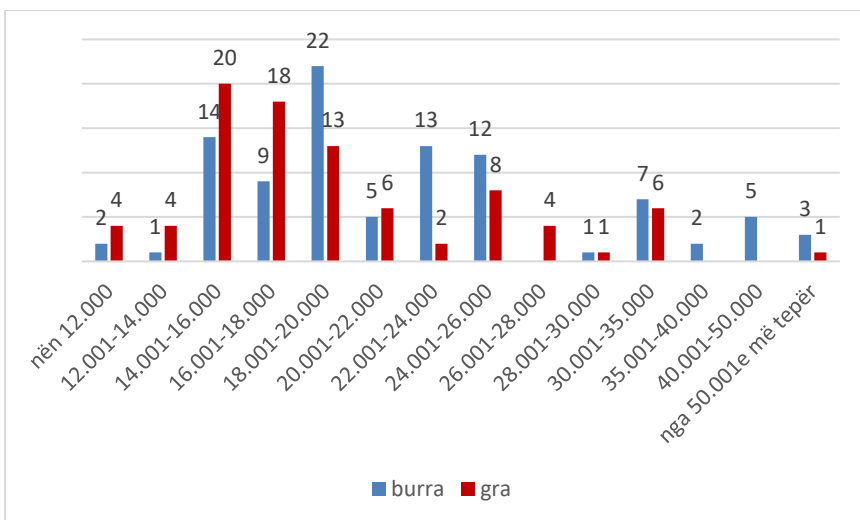

Figura 11: Lartësia e pagave të stafit tjetër në televizionet nacionale

Vetëm 10 burra dhe një grua kishin të ardhura më të larta se 35.000 denarë. Madje 86,89% të stafit tjetër kanë pasur pagë më pak se 30.000 denarë. Shumica e grave pjesë e stafit tjetër (22) kanë pasur pagë mujore prej 14.001 deri në 16.000 denarë. Në anën tjetër, numri më i madh i burrave në një kategori page ishte 22 dhe i referohej kategorisë nga 18.001 deri në 20.000 denarë.

Televizionet rajonale

Sipas Analizës së Tregut të Shërbimeve Mediatike Audio dhe Audiovizuele për vitin 2019³, numri i televizioneve që transmetojnë programe në nivel rajonal po zvogëlohet vazhdimisht nga viti në vit. Në vitin 2015 kishte 27 televizione rajonale, ndërsa në vitin 2019 vetëm 17 televizione rajonale kanë transmetuar program. Analiza tregon se të ardhurat e televizioneve rajonale janë zvogëluar për më shumë se dyfish krahasuar me vitin 2015 dhe vitin 2016. Sipas të dhënave të siguruara nga radiodifuzerët, numri i të punësuarve në televizionet rajonale krahasuar me ato nacionale është dukshëm më i ulët dhe është 188 persona (118 burra dhe 70 gra). Numri më i madh i të punësuarve (25) është evidentuar në televizionin rajonal TV Era. Të gjithë televizionet e tjera rajonale nuk kalojnë më shumë se 15 punonjës. Ekziston dallimet edhe te të ardhurat, paga më e lartë e menaxherëve arrin deri në 35.000 denarë, e redaktorëve dhe gazetarëve deri në 30.000 denarë, ndërsa te stafi teknik, realizues dhe stafi tjetër (inxhinier (e), teknik (e), regjisor (e), kameraman(e), montazh, shofer (e), pastrues (e), sekretar (e), etj., është evidentuar vetëm një person me pagë në kategorinë nga 28.001 deri në 30.000 denarë, dhe të gjithë punonjësit të tjerët kanë pasur pagë më të ulët se 28.000 denarë.

³ Në dispozicion në: <https://avmu.mk/wp-content/uploads/2020/09/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D0%BE-%D0%B8-%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D1%83%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%B8-%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%83%D0%BC%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D1%83%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-2019-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>

Në 17 televizione rajonale që paraqitën të dhëna për shumën e pagave të punonjësve për vitin 2019, ka 12 burra dhe 3 gra menaxherë (e) / drejtorë (e),përkatësisht shumica e personave drejtues janë burra dhe raporti është 4: 1. Ndryshe nga televizionet private nacionale, të ardhurat financiare të menaxherëve (eve) dhe drejtorëve (eve) janë shumë më të ulëta. Njëmbëdhjetë prej tyre, përkatësisht 9 menaxherë / drejtorë dhe 2 menaxhere / drejtore kanë deklaruar se kanë pasur pagë prej 12.001-18.000 denarë, ndërsa vetëm një menaxhere / drejtore e një televizioni rajonal ka pasur pagë prej 30.001-35.000 denarë. Paga më e lartë e menaxherëve / drejtorëve ishte nga 28.001 në 30.000 denarë, dhe vetëm një menaxher / drejtor kishte të ardhura të tilla mujore.

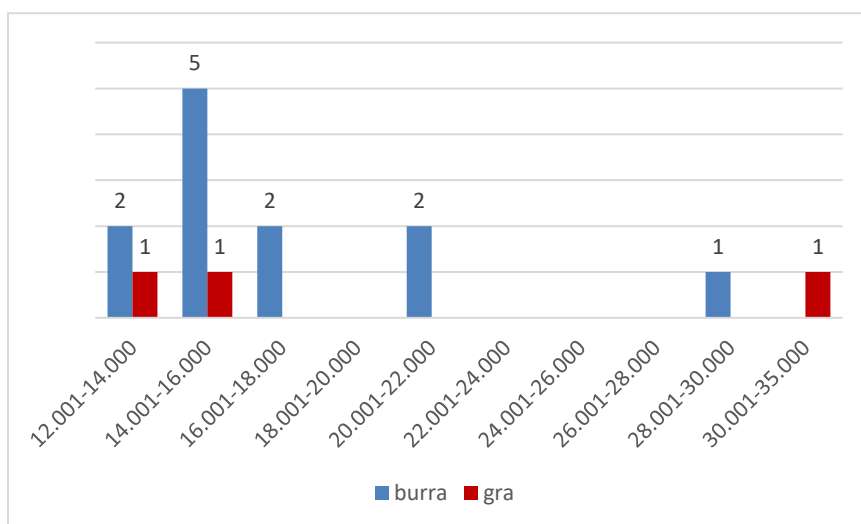

Figura 12: Lartësia e pagave të menaxherit - menaxheres / drejtorit – drejtores në televizionet rajonale

Redaktorët/et në televizionet rajonale gjithashtu kishin paga të ulëta. Nga 19 persona të evidentuar (13 burra dhe 6 gra), vetëm tre redaktorë kanë pasur të ardhura më të larta se paga mesatare për vitin 2019 dhe janë evidentuar në kategorinë prej 28.001-30.000 denarë. Katërmbëdhjetë redaktorë/e, nga të cilët 9 burra dhe 5 gra kishin pagë më pak se 20.000 denarë.

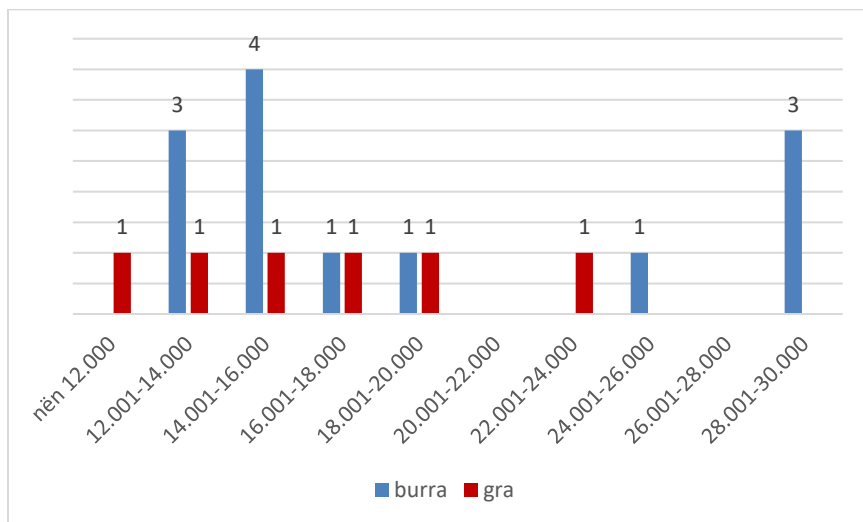

Figura 13: Lartësia e pagave të redaktorëve/ eve në televizionet rajonale

Ndryshe nga televizionet nacionale dhe Servisi Publik, numri i gazetarëve nuk ishte shumë më i lartë se numri i gazetarëve që punojnë në televizionet rajonale. Ajo që është e përbashkët është se të gjithë kishin të ardhura të ulëta, madje 76,1% (28 gra dhe 28 burra) kanë pasur paga nën 16.000 denarë. Në fakt, shumica e gazetarëve (10) dhe grave gazetare (14) kishin të ardhura mujore nga 14.001 deri në 16.000 denarë.

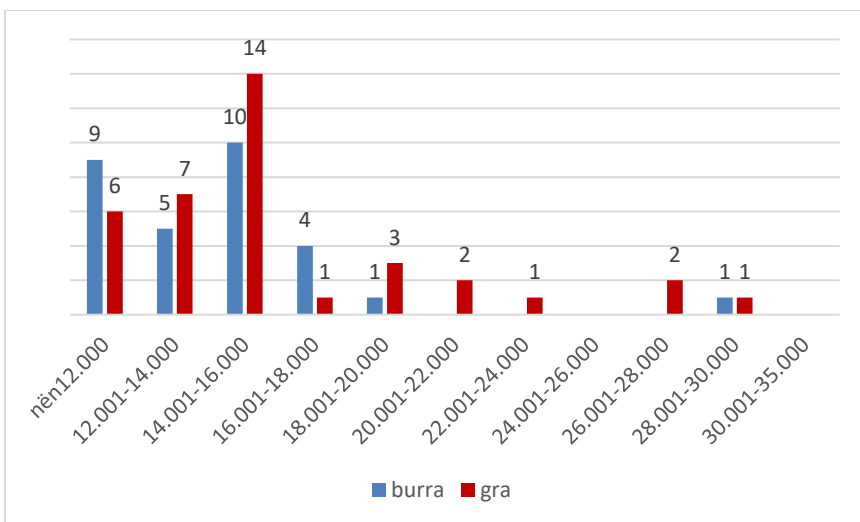

Figura 14: Shuma e pagave te gazetarë (e)t në televizionet rajonale

Numri i burrave (20) të regjistruar si staf teknik - inxhinier (e), teknik (e) dhe është më shumë se dyfish në krahasim me gratë (8). Sa i përket pagave, 12 persona janë evidentuar me pagë nën 12.000 denarë (8 burra dhe 4 gra), dhe 15 persona (11 burra dhe 4 gra) kanë pasur të ardhura nga 14.001 deri në 18.000 denarë. Vetëm një person teknik (mashkull) është evidentuar në kategorinë e pagave nga 26.001-28.000 denarë.

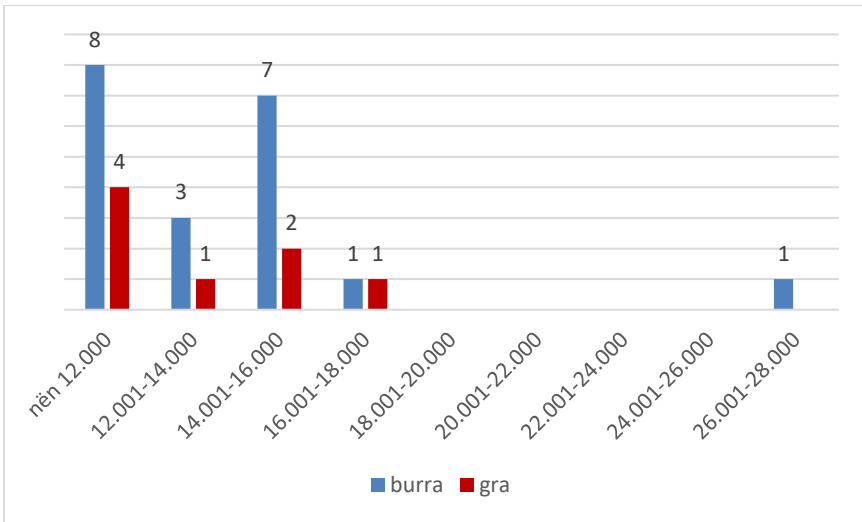

Figura 15: Lartësia e pagave të stafit teknik në televizionet rajonale

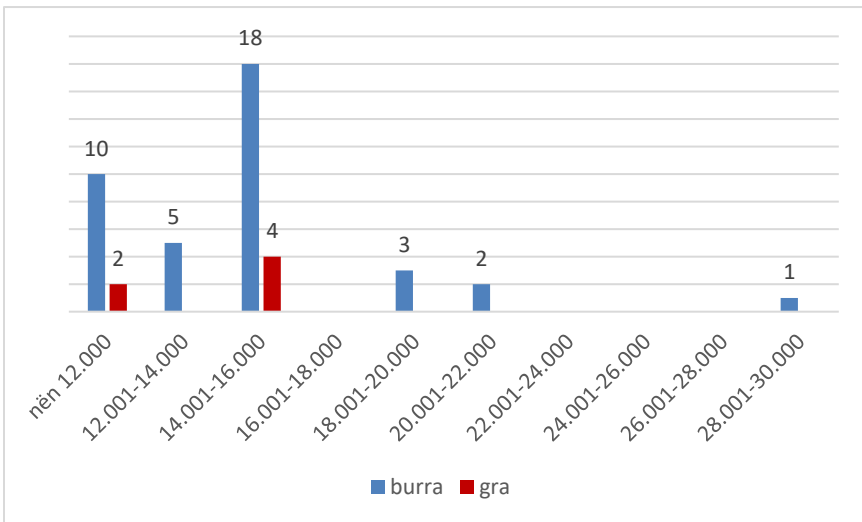

Figura 16: Lartësia e pagave të stafit të realizimit në televizionet rajonale

Numri i përgjithshëm i regjisorëve(ve), kameramanëve (eve), redaktorëve (eve) dhe të tjerë, të cilët janë pjesë e stafit të realizimit në televizionet rajonale është 45 persona, nga të cilët 39

janë burra dhe 6 gra. Edhe këtu është evident përfaqësimi i madh i burrave në këto profesione, sikurse në televizionet nacionale. I gjithë personeli realizues është paguar dobët, gjashtë inxhinieret / teknike dhe 33 inxhinierë / teknikë kishin të ardhura më pak se 16.000 denarë. Vetëm një burrë nga stafi realizues kanë pasur kompensim mujor prej 28.001 deri në 30.000 denarë.

Katërbëdhjetë persona janë pjesë e stafit tjetër të televizioneve rajonale. Dy burra dhe 4 gra kanë pasur pagë më pak se 12.000 denarë, dhe pjesa tjetër (dy burra dhe gjashtë gra) kanë pasur paga prej 14.001-20.000 denarë.

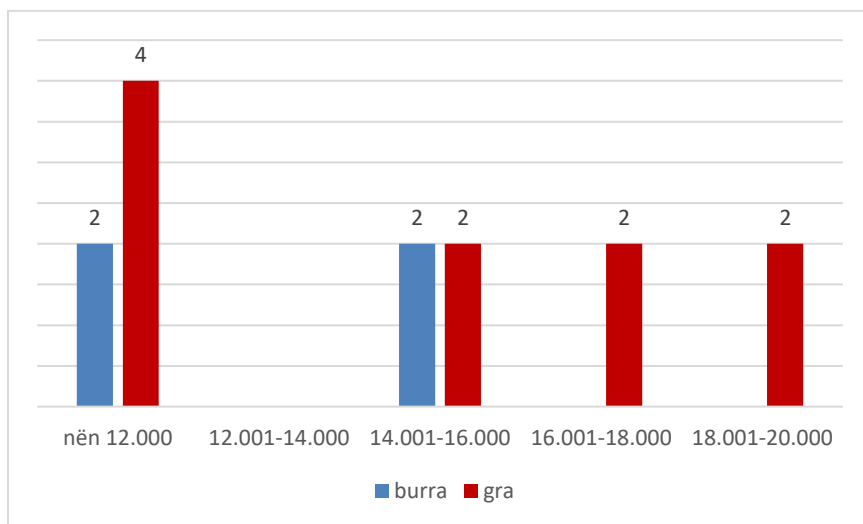

Figura 17: Shuma e pagave të stafit tjetër në televizionet rajonale

Televizionet lokale

Nga nëntëmbëdhjetë stacione televizive lokale nga të cilat u kërkuan të dhëna, vetëm TV Anisa nuk dha informacion për lartësinë e pagave.

Agjencia mori të dhëna për pagat e 120 personave të punësuar në televizionet lokale, nga të cilët 17 ishin menaxherë(e) / drejtor; (e), 13 redaktorë (e), 39 gazetarë (e), 19 inxhinierë (e) dhe teknikë (e) dhe 18 persona që përbëjnë stafin e realizimit dhe 14 persona të regjistruar si pjesë e stafit tjetër në televizionet.

Nga gjithsej 17 menaxherë(e) / drejtorë (e) në televizionet lokale, 15 janë burra dhe 2 janë gra, përkatësisht sikurse në televizionet nacionale dhe rajonale, dhe këtu në pozitat udhëheqëse ka kryesisht burra. Shuma e pagave nuk kalon 20.000 denarë, dhe 6 prej tyre (35,2%), përkatësisht dy gra dhe katër burra kishin paga më të ulëta se 14.000 denarë.

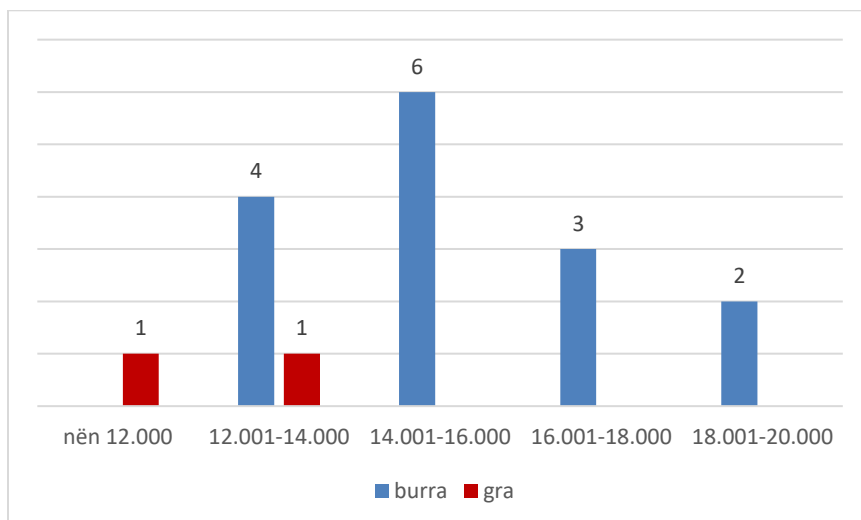

Figura 18: Shuma e pagave të drejtorëve/ drejtoreve dhe menaxherëve/ menaxhereve në televizionet lokale

Numri i redaktorëve (7) dhe redaktoreve (6) është pothuajse identik. Edhe tek ata është karakteristike që pagat nuk kalojnë 22.000 denarë dhe nuk ka asnjë hendek gjinor ndërmjet redaktorëve dhe redaktoreve sa i përket pagave. Gjithsej 7 redaktorë kanë pasur të ardhura mujore nga 12.001 deri në 18.000 denarë. Te redaktoret, njëra ka pasur kompensim mujor më të vogël se 12.000 denarë, 4 redaktore nga 12.001 deri në 16.000 denarë dhe një redaktore nga 20.001 në 22.000 denarë.

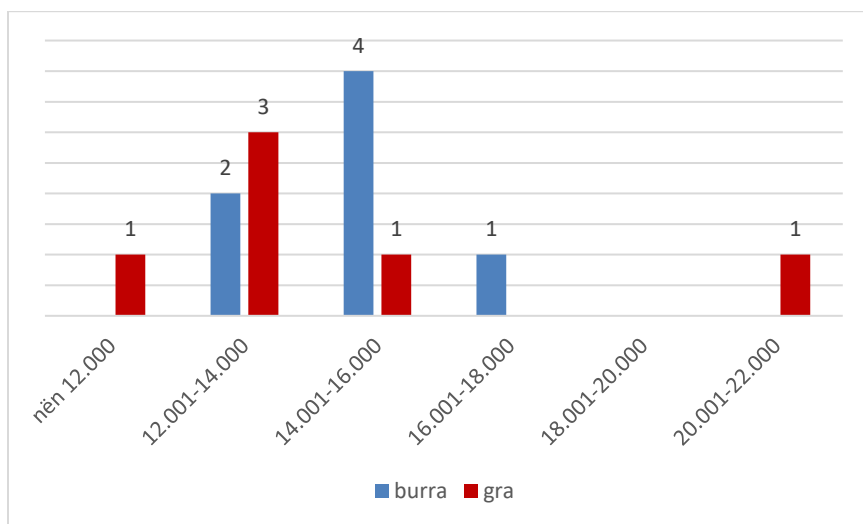

Figura 19: Lartësia e pagave të redaktorëve/ eve në televizionet lokale

Nga 39 gazetarë / gazetare për të cilët janë siguruar të dhëna, 17 janë burra dhe 22 janë gra. Të gjithë gazetarët(et) dhe punonjësit e televizioneve lokale kishin paga deri në 18.000 denarë. Madje për 7 gazetarë dhe 6 gazetare, është evidentuar se të ardhurat e tyre mujore ishin më pak se 12.000 denarë, ndërsa 7 burra dhe 10 gra kishin të ardhura prej 12.001-14.000 denarë. 9 persona të tjerë (3 burra dhe 6 gra) tejkalojnë pragun e pagës minimale të shtetit të vendosur në R.M së Veriut për vitin 2019, e cila, sipas Entit

Shtetëror të Statistikës, në dhjetor arriti shumën prej 14,500 denarë, por kanë pranuar pagë më të lartë se 18.000 denarë.

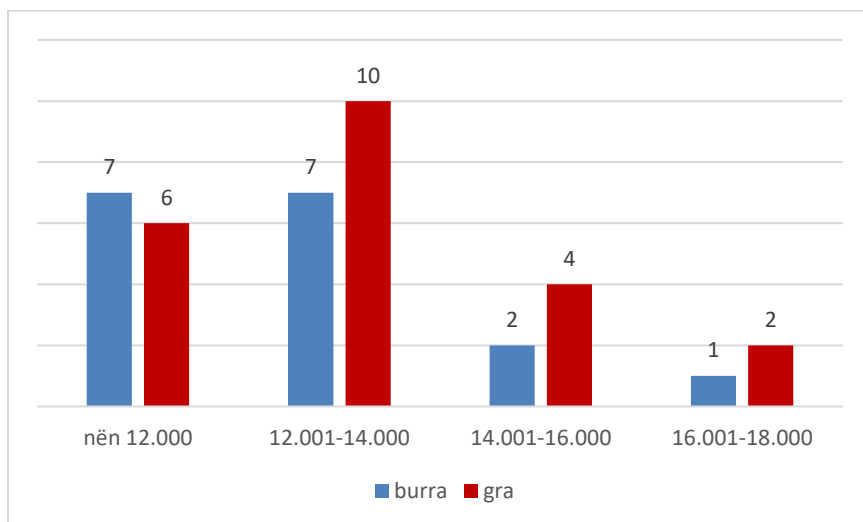

Figura 20: Lartësia e pagave të gazetarëve/ gazetareve në televizionet lokale

Edhe tek stafi teknik dhe stafi realizues në televizionet lokale dominojnë burrat. Nga gjithsej 19 të punësuar si personel teknik, 16 janë burra dhe vetëm 3 gra, ndërsa stafi realizues - nga 18 punonjës, 16 janë burra dhe 2 gra.

Televizionet lokale gjithashtu raportuan të ardhura të ulëta mujore te stafi teknik, 6 burra dhe 3 gra inxhinierë/e dhe teknikë/e kanë pasur pagë nën 12.000 denarë, dhe për 10 burrat e tjerë që janë pjesë e stafit teknik nuk kanë raportuar të ardhura më të larta se 18.000 denarë .

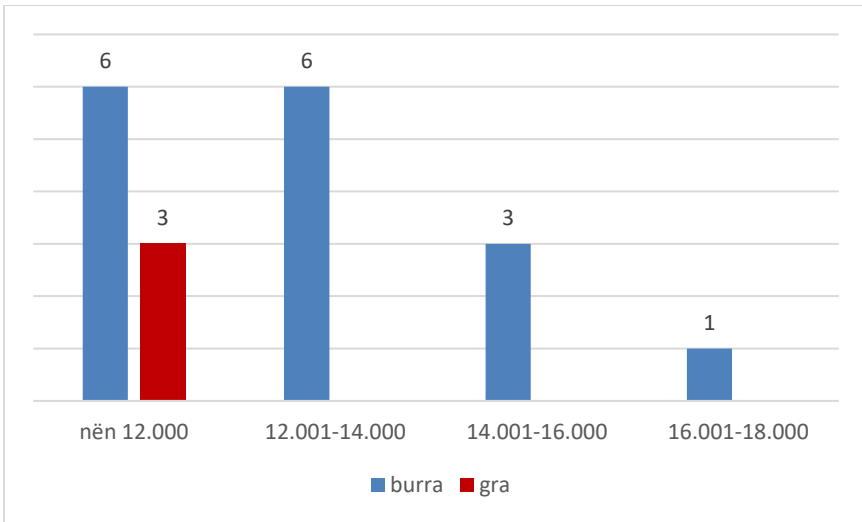

Figura 21: Lartësia e pagave të stafit teknik në televizionet lokale

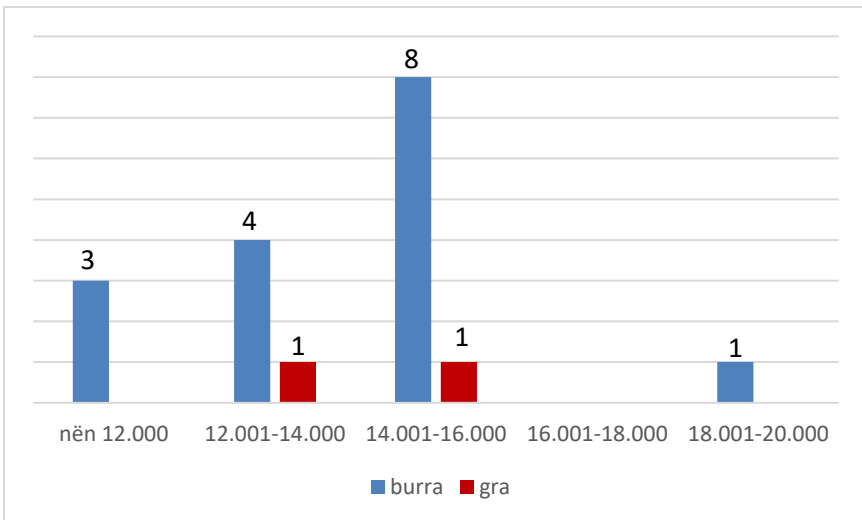

Figura 22: Lartësia e pagave të stafit të realizimit në televizionet lokale

Në mesin e personelit realizues, dy grat kanë pasur pagë nga 12.001 në 16.000 denarë. Te tre burra nga stafi realizues, paga ishte më e ulët se 12.000 denarë, gjithsej 12 realizues kanë pasur pagë nga

12.001 deri në 16.000 denarë, dhe një realizues kishte të ardhura mujore nga 18.001 deri në 20.000 denarë.

Pjesa e stafit tjetër të televizioneve lokale, shoferë (e), pastrues (e), sekretarë (e) dhe të tjerë, përbëhet nga 3 burra dhe 11 gra, të cilët kishin të ardhura deri në 18.000 denarë. Një grua kishte të ardhura nën 12.000 denarë, ndërsa 3 burra dhe 4 gra kanë pasur pagë më të ulët se 14.000 denarë. Të ardhurat mujore të 6 grave të tjera kanë qenë nga 14.001 deri në 18.000 denarë. Edhe në këtë kategori të të punësuarve, nuk është e mundur të vërehet punë e paguar ndryshe për të njëjtën pozitë, kur bëhet fjalë për ndryshimet gjinore.

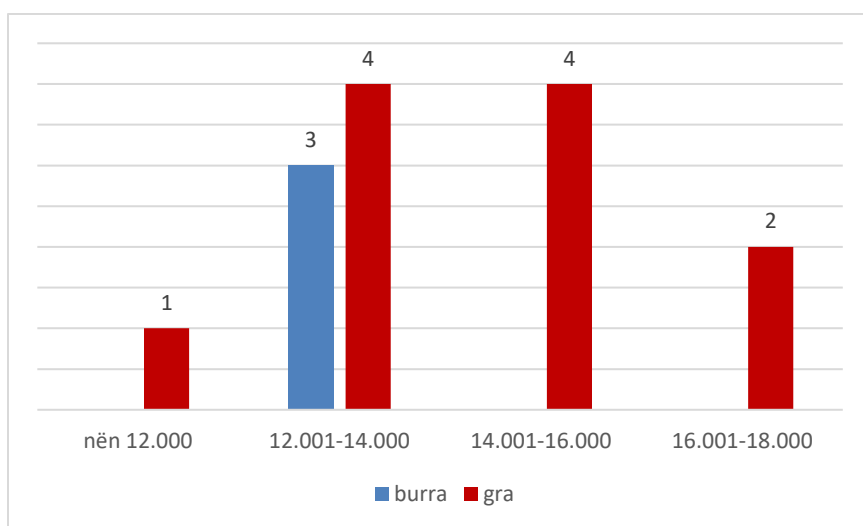

Figura 23: Lartësia e pagave të pjesës tjetër të stafit në televizionet lokale

Radiot nacionale

Agjencia siguroi të dhëna për lartësinë e pagave për vitin 2019 nga katër radiot që transmetojnë program në nivel nacional. Numri i përgjithshëm i punonjësve në marrëdhënie të rregullt pune ishte 57 (38 burra dhe 19 gra).

Në radiot nacionale Antena 5, RA Jon dhe Kanal 77 menaxherë/drejtorë janë ekskluzivisht burra, ndërsa RA Metropolis është e vetmja radio nacionale që drejtohet nga grua.

Lartësia e pagave të menaxherit (es)/ drejtorëve (eve) lëviz nga 18.001 denarë deri në 40.000 denarë. Paga më e ulët (nga 18.0001-20.000) regjistrohet në RA Kanal 77, e cila është e vetmja radio nacionale që ka paraqitur dy menaxherë / drejtorë. Paga e menaxheres / drejtores së vetme ka lëvizur nga 20.001-22.000 denarë.

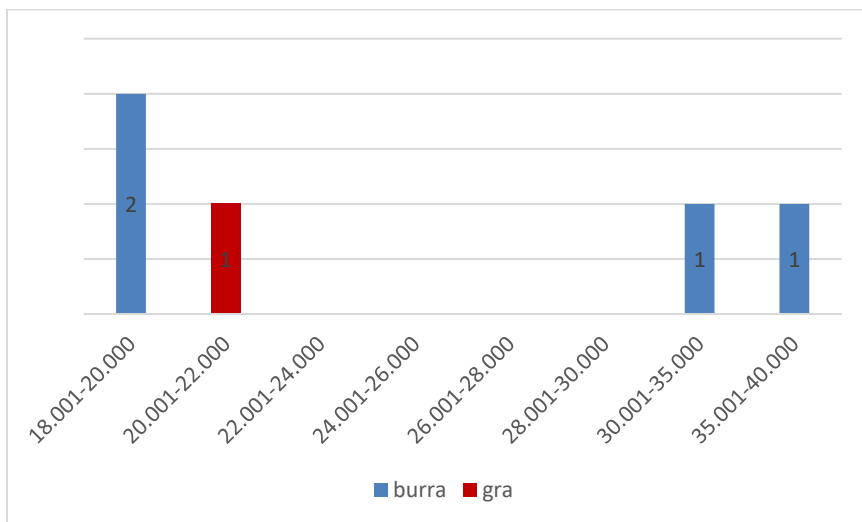

Figura 24: Lartësia e pagave të drejtorëve(eve) dhe menaxherëve (eve) në radiot nacionale

Numri i redaktorëve/redaktoreve në radiot nacionale është i barabartë - ka tre redaktorë dhe tre redaktore. Pagat e tyre kanë lëvizur nga 20.001 deri në 50.000 denarë, dhe nga të dhënat e siguruar nuk mund të vërehet asnjë ndryshim në vlerësimin e punës në lidhje me gjininë.

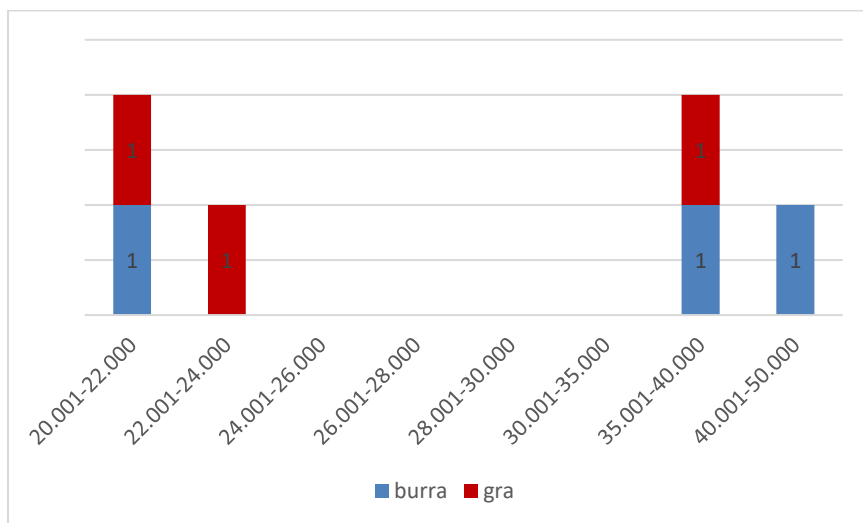

Figura 25: Lartësia e pagave të redaktorëve/ redaktoreve në radiot nacionale

Tetë gazetarë dhe 10 gazetare janë të punësuar në radiot nacionale. Te burrat, pagat kanë qenë nga 12.001 deri në 50.000 denarë, dhe te gratë nga 16.001 deri në 40.000 denarë. Vetëm një gazetar dhe një gazetare kishin paga më të larta se 30.000 denarë. Dhjetë prej tyre, 5 burra dhe 5 gra kishin pagë më të ulët se 18.000 denarë.

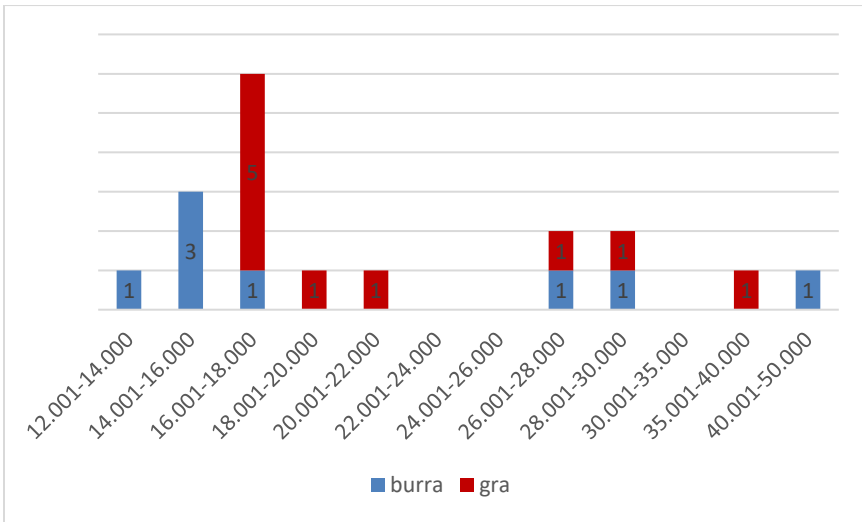

Figura 26: Lartësia e pagave të gazetarëve / gazetareve në radiot nacionale

Stafi teknik përbëhet tërësisht nga burra. Nga gjithsej dhjetë inxhinierë dhe teknikë, tetë kishin pagë nga 14.001-18.000 denarë, njëri kishte pagë nga 20.001-22.000 denarë dhe vetëm një kishte pagë nga 30.001-35.000 denarë.

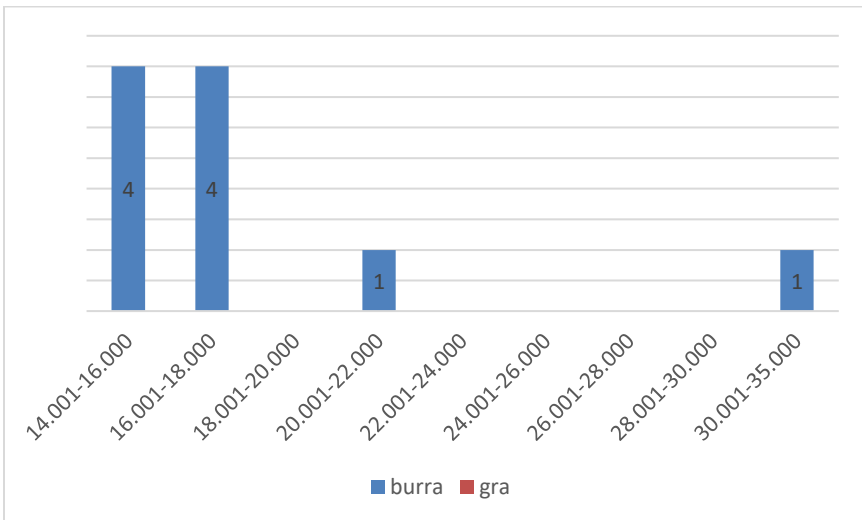

Figura 27: Lartësia e pagave të stafit teknik në radiot nacionale

Nga dymbëdhjetë personat e punësuar si personel realizues - regjisor (e), kameramanë (e), redaktorë (e) dhe të tjerë 9 janë burra dhe 3 janë gra. Gjashtë nga nëntë burra kanë pasur të ardhura më pak se 16.000 denarë, njëri prej tyre ka pasur pagë prej 24.001 deri në 26.000 denarë dhe dy kanë pasur pagë prej 30.001-35.000 denarë. Tre gratë që janë pjesë e stafit të realizimit kanë pasur pagë prej 14.001-16.000 denarë dhe të gjitha janë të punësuar në RA Jon. Në tre radiot e tjera nacionale, vetëm burrat janë të punësuar në këtë kategori.

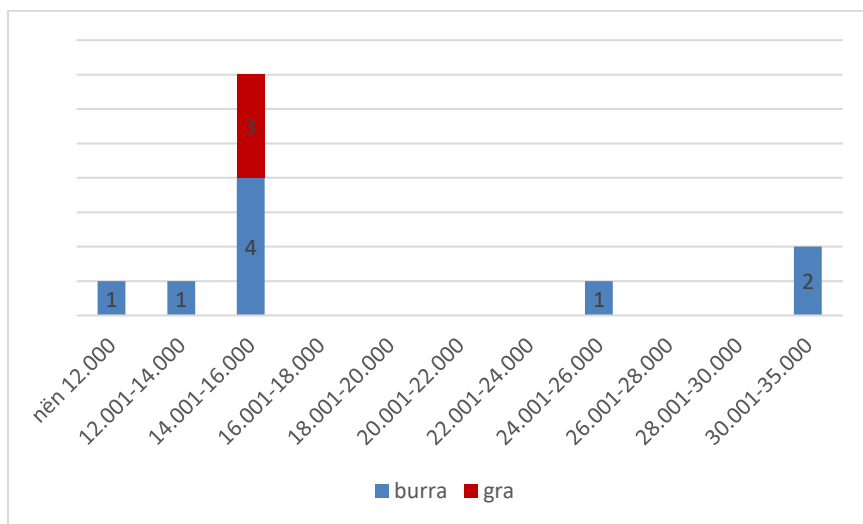

Figura 28: Lartësia e pagave të stafit të realizimit në radiot nacionale

Si pjesë e stafit tjetër në radiot nacionale, në vitin 2019 u evidentuan 6 persona (4 burra dhe 2 gra). Pagat e këtyre personave kanë lëvizur nga 12.001 deri në 35.000 denarë, me vetëm një burrë kishte pagë në kategorinë nga 30.001-35.000 denarë, dhe të gjithë personat e tjerë kishin pagë deri në 22.000 denarë. Katër (tre burra dhe një grua) kanë pasur pagë deri në 16.000 denarë.

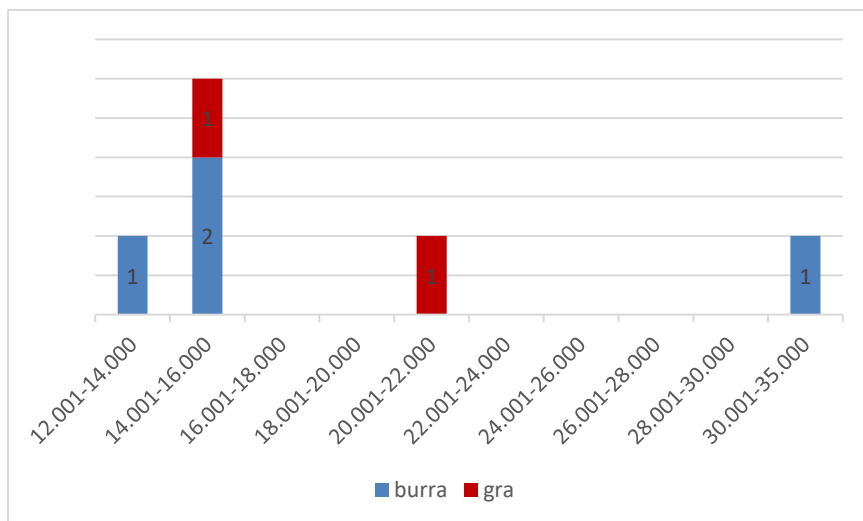

Figura 29: Lartësia e pagave të stafit tjetër në radiot nacionale

Radiot rajonale

Të gjithë radiot rajonale ofruan të dhëna për nevojat e këtij hulumtimi. Sipas të dhënave, në këtë segment të industrisë së radios janë të punësuar gjithsej 93 persona, nga të cilët 64 burra dhe 29 gra. Shumica e të punësuarve janë të evidentuar në RA Vat - 8 persona (6 burra dhe 2 gra).

Shtatëmbëdhjetë radiot rajonale kanë 13 drejtorë/menaxherë dhe 4 drejtoreshë/menaxhereshë. Pagat e 16 personave drejtues kanë lëvizur nga 12.001 deri në 40.000 denarë, ndërsa vetëm një menaxher / drejtor kishte pagë mbi 50.000 denarë. Pagat e katër menaxherëve/drejtorëve ndryshon nga 16.001 deri në 26.000 denarë.

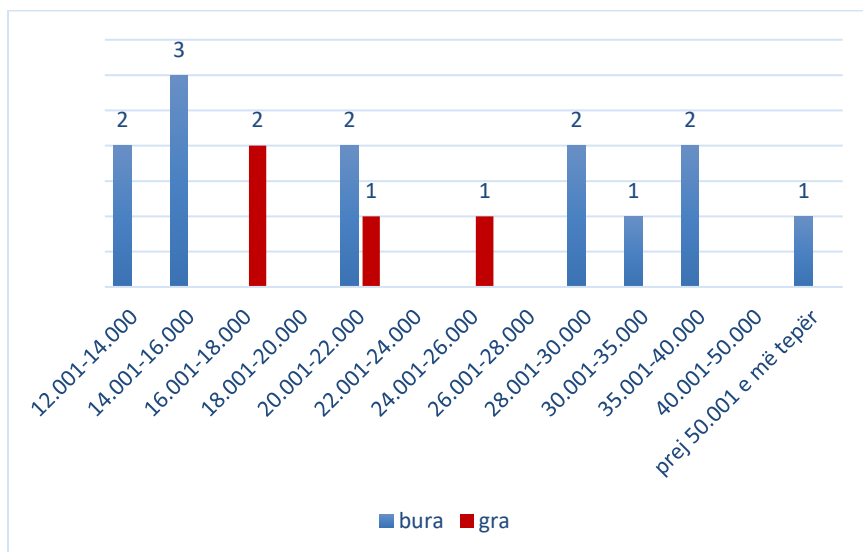

Figura 30: Lartësia e pagave të drejtorëve/drejtoreshëve dhe menaxherëve/menaxhereshëve në radiot rajonale

Nga njëzet redaktorët / redaktoret në radiot rajonale, 12 janë burra dhe 8 janë gra. Pagat e tyre ndryshojnë nga 12.000 deri në 30.000 denarë, ndërsa dymbëdhjetë prej tyre, 9 burra dhe 3 gra (60%) kanë pasur pagë nga 12.001 në 16.000 denarë. Njëra redaktore ka pasur pagë nga 16.001 deri në 18.000 denarë, dhe 4 redaktore dhe dy redaktorë kanë pasur pagë nga 18.001 deri në 24.000 denarë. Vetëm një redaktor ka deklaruar pagë që është mbi pagën mesatare në vend për dhjetor 2019, në kategorinë nga 28.001 deri në 30.000 denarë.

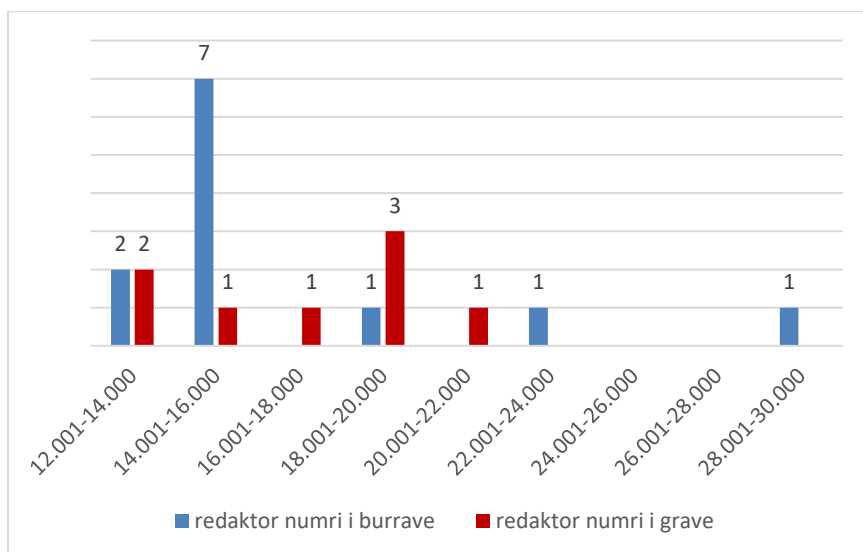

Figura 31: Lartësia e pagave të redaktorëve/ redaktoreve në radiot rajonale

Gazetarët (16) dhe gazetaret (17) në radiot rajonale kanë pasur paga më të ulëta se 12.000 denarë, dhe paga më e lartë ishte më e ulët se 26.000 denarë. Madje 28 persona, 14 gazetarë dhe 14 gazetare (84,84%) kanë pasur paga më të ulëta se 18.000 denarë. Në kategoritë e tjera të pagave të gazetarëve, 2 gra kishin pagë nga 18.001 deri në 20.000 denarë, një grua nga 20.001 deri në 22.000

denarë dhe një burrë në dy kategoritë e ardhshme, nga 22.001 deri në 24.000 dhe nga 24.001 deri në 26.000 denarë. Nga të dhënat e siguruara nga radiodifuzerët, nuk mund të vërehet asnjë ndryshim në vlerësimin e punës së burrave dhe grave për të njëjtën pozitë pune, dhe numri i të punësuarve si gazetarë/ gazetare ndryshon vetëm për një person.

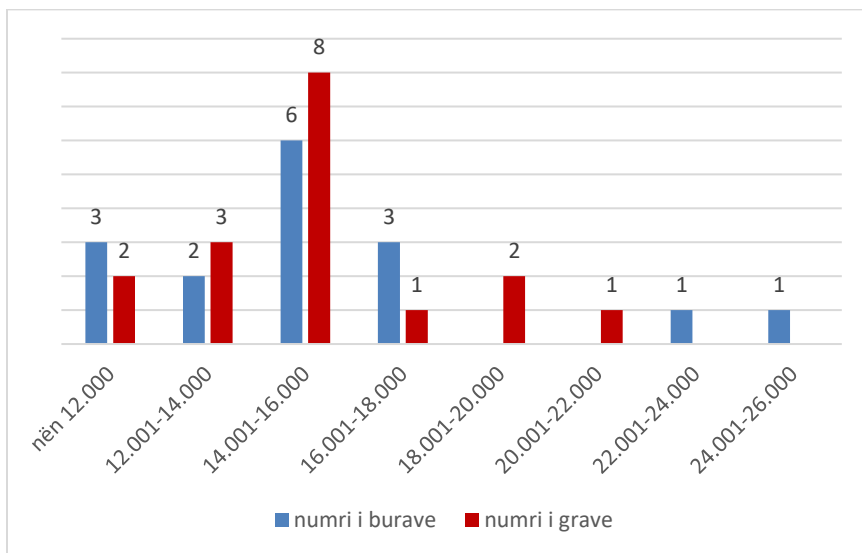

Figura 32: Lartësia e pagave të gazetarëve/ gazetareve në radiot rajonale

Në radiot rajonale si staf teknik janë punësuar vetëm burra. Të dymbëdhjetë inxhinierët dhe teknikët kanë pasur pagë nga 12.001 deri në 18.000 denarë, ndërsa 7 prej tyre sipas pagave ishin në kategorinë nga 14.001-16.000 denarë.

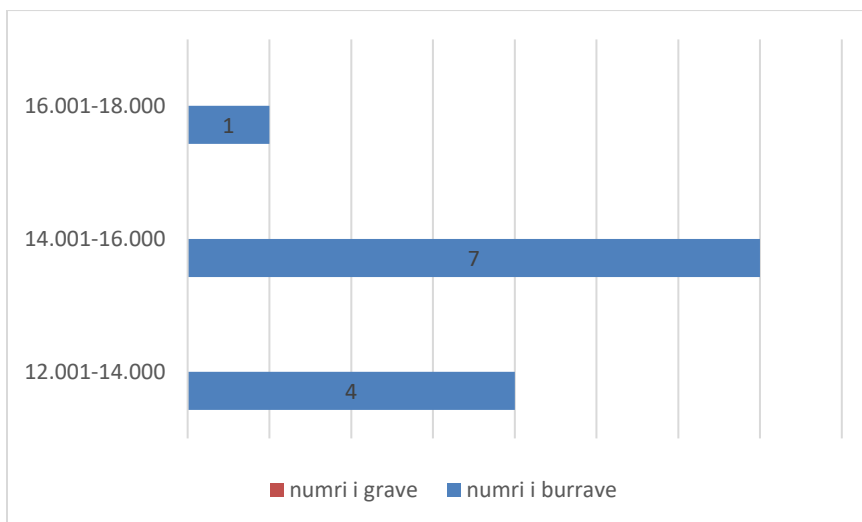

Figura 33: Lartësia e pagave të stafit teknik në radiot rajonale

Situata është e ngjashme me stafin realizues në radiot rajonale. Edhe këtu nuk është evidentuar asnjë grua, ndërsa si regjisorë, kameramanë, redaktorë dhe të tjera janë evidentuar 10 burra. Pagat e këtyre personave kanë lëvizur nga nën 12.000 denarë deri në 26.000 denarë. Tre persona janë regjistruar me pagë nga 14.001 deri në 16.000 denarë, dhe 2 persona me pagë nga 18.001 deri në 20.000 denarë.

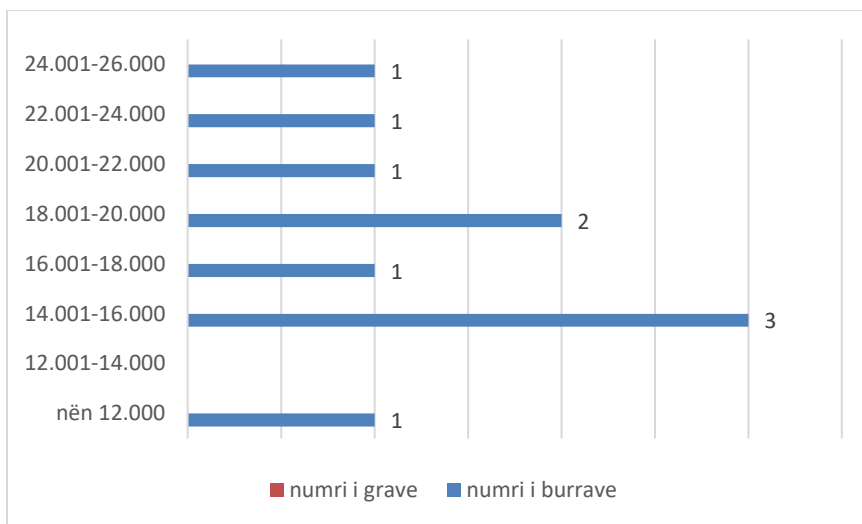

Figura 34: Lartësia e pagave të stafit realizues në radiot rajonale

Si pjesë e stafit tjetër të të gjitha radiove rajonale, vetëm një person mashkull ishte regjistruar me pagë prej 18.001 deri në 20.000 denarë.

Radiot lokale

Nga 48 radiot lokale nga të cilat u kërkuan të dhëna për lartësinë e pagave të punonjësve për vitin 2019, vetëm RA Aktuel, RA Delfin, RA Lav, RA Meff dhe RA Red FM nuk paraqitën të dhëna pavarësisht disa përpjekjeve nga Agjencia për t'u kontaktuar. Radiot lokale, përmes pyetësorëve të kompletuar mbi strukturën e të ardhurave personale të punonjësve në radiodifuzion, raportuan gjithsej 154 të punësuar sipas gjinisë (84 burra dhe 70 gra).

Në pozitat udhëheqëse në radiot lokale, nga gjithsej 35 menaxherë(e)/drejtorë(e), 23 ishin burra dhe 12 ishin gra. Ashtu si me radiot nacionale dhe rajonale, numri i burrave në pozita udhëheqëse është pothuajse dyfishi i numrit të grave. Pagat e këtyre personave kanë lëvizur nga nën 12.000 deri në 50.000 denarë ose më shumë. Shumica e tyre, 17 burra dhe 9 gra (74,28%) kanë pasur pagë më të ulët se 16.000 denarë. 4 burrat dhe 3 gratë të tjerë që janë regjistruar si persona udhëheqës në radiot lokale, kishin paga nga 16.001 deri në 22.000 denarë. Vetëm dy drejtorë / menaxherë kishin paga mbi 30.000 denarë dhe një person ishte regjistruar me pagë prej 30.000 - 35.000 denarë dhe një person kishte pagë më të lartë se 50.000 denarë.

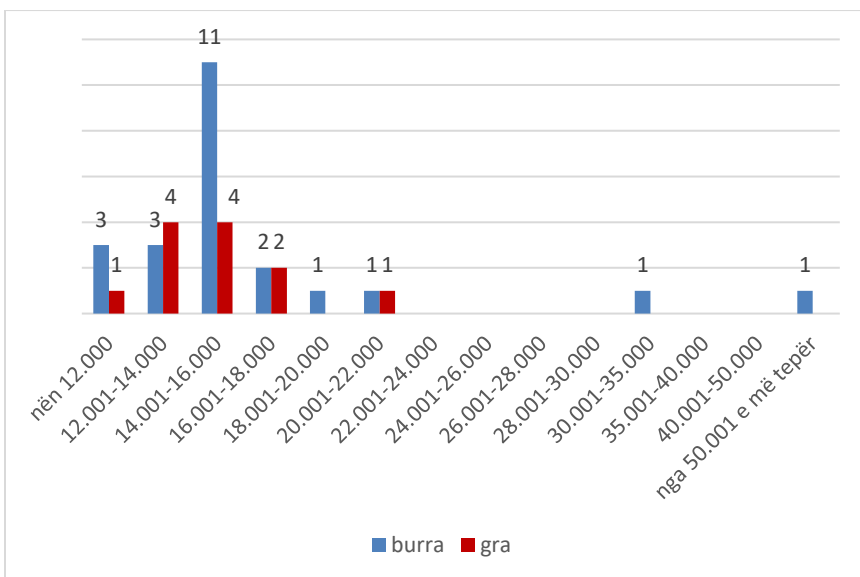

Figura 35: Lartësia e pagave të drejtorëve(eve) dhe menaxherëve (eve) në radiot lokale

Nga tetëmbëdhjetë redaktorët/ redaktoret e radiove lokale, 14 janë burra dhe 4 janë gra. Pesëmbëdhjetë prej tyre (12 burra dhe 3 gra) kishin pagë më të vogël se 12,000 denarë deri në 16.000 denarë. Madje 5 redaktorë raportuan të ardhura më pak se 12.000 denarë. Vetëm një redaktor kishte pagë në kategorinë nga 30.000 deri në 35.000 denarë dhe një redaktor kishte pagë 40.001-50.000 denarë.

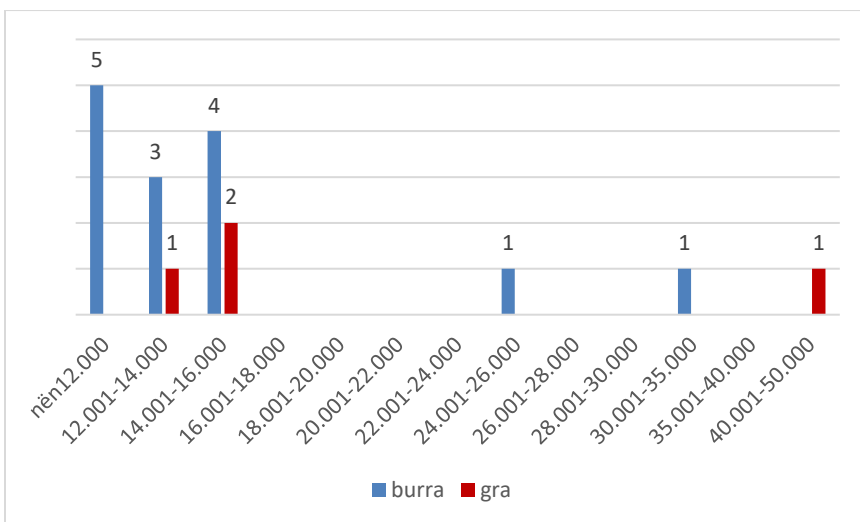

Figura 36: Lartësia e pagave të redaktorëve/ redaktoreve në radiot lokale

Situata me gazetarët/ gazetaret në raport me numrin e burrave dhe grave është krejtësisht e ndryshme. Këtu dominojnë gratë, me më shumë se dyfish më shumë gazetare (44) sesa gazetarë (21). Pagat e 65 gazetarëve/ gazetareve ka lëvizur nga nën 12.000 denarë, deri në 50.000 e më shumë. Edhe pse diapazoni i pagave është i madh, vetëm një gazetar u regjistrua me pagë mbi 50.000 denarë, ndërsa madje 60 persona, 20 gazetarë dhe 40 gazetare (92,3%) kanë pasur pagë më të vogël se 16.000 denarë.

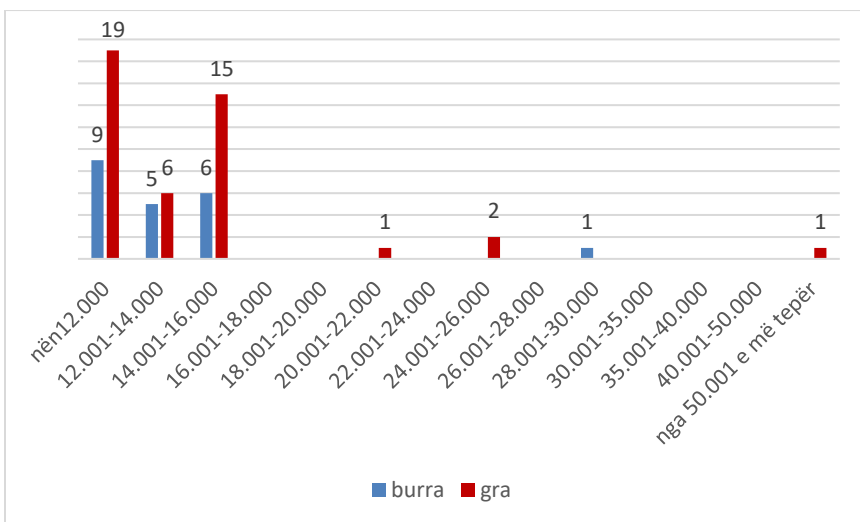

Figura 37: Lartësia e pagave të gazetarëve/ gazetareve në radiot lokale

Ndryshe nga radiot nacionale dhe rajonale, radiot lokale kanë evidentuar 5 gra që janë pjesë e stafit teknik. Nga gjithsej 27 inxhinierë(e) dhe teknikë(e), 22 janë burra dhe 5 janë gra. Pagat e tyre kanë lëvizur nga nën 12.000 denarë deri në 30.000 denarë. Njëzet e dy persona, përfshirë 19 burra dhe 3 gra, kanë pasur të ardhura mujore më të vogla se 16.000 denarë.

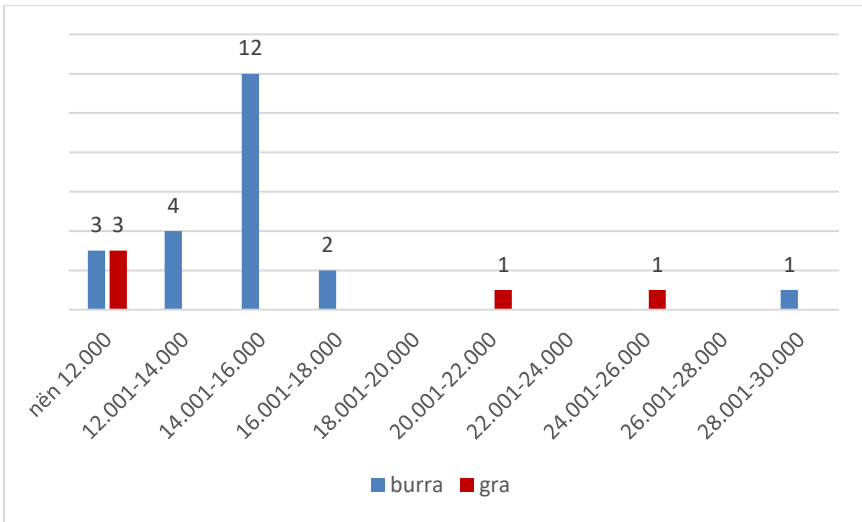

Figura 38: Lartësia e pagave të stafit teknik në radiot lokale

Stafi realizues i radiove lokale përbëhet nga 7 persona, 3 burra dhe 4 gra. Gjashtë prej tyre (2 burra dhe 4 gra) kanë pasur pagë deri në 14.000 denarë, dhe vetëm një burrë kishte të ardhura mujore nga 28.001 deri në 30.000 denarë.

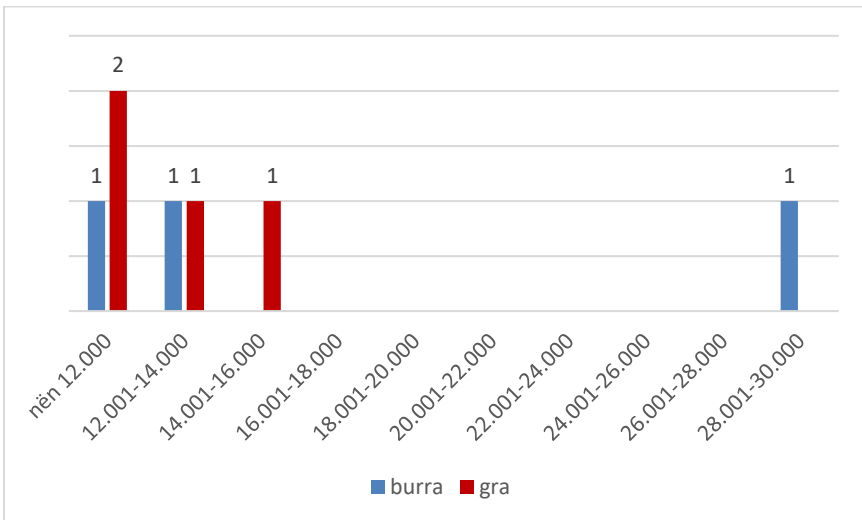

Figura 39: Lartësia e pagave të stafit realizues në radiot lokale

Si pjesë e stafit tjetër të radiove lokale, u regjistruan 2 persona, një burrë dhe një grua, të ardhurat e të cilëve ishin më pak se 12.000 denarë në muaj.

Konkluzione

Nga të dhënat e analizuara, është evidentuar dallim midis numrit të burrave dhe grave në pozitat udhëheqëse si në televizionet ashtu edhe në radiot. Nga gjithsej 57 menaxherë(e)/drejtorë(e) në radiot, 40 janë burra dhe 17 janë gra. Te televizionet, raporti burra - gra në pozita udhëheqëse është edhe më drastik. Nga gjithsej 50 menaxherë(e) / drejtorë(e), 41 janë burra dhe vetëm 9 janë gra. Të 8 personat përgjegjës që deklaruan të ardhura më të mëdha se 50.000 denarë janë burra. 7 prej tyre janë menaxherë / drejtorë të televizioneve nacionale, ndërsa një menaxher i një radio lokale ka deklaruar të ardhura mbi 50.000 denarë.

Situata me redaktorët/ redaktoret dhe gazetarët/ gazetaret është e ndryshme nga ajo e funksioneve udhëheqëse. Dallimi midis redaktorëve dhe redaktoreve është shumë më i vogël, 105 burra dhe 90 gra u evidentuan në të gjitha radiot dhe televizionet që paraqitën të dhëna, ndërsa u evidentuan më shumë gazetarë (419) sesa gazetarë (270).

Në esencë, të ardhurat te të gjitha kategoritë e të punësuarve janë të ulëta, shpesh rreth mesatares shtetërore (25.836 denarë), jo rrallë rreth minimumit (14.500 denarë), dhe nganjëherë nën 12.000 denarë. Ajo që është shqetësuese, si nga pikëpamja gjinore, ashtu edhe nga profesionalizmi, është se një pjesë e konsiderueshme e gazetarëve/ gazetareve në mediat private në të gjitha nivelet, aktualisht kanë të ardhura shumë të ulëta mujore. Pagat nuk u ofrojnë stabilitet financiar dhe nuk janë në favor të sigurimit të motivimit për krijimin e produkteve cilësore gazetareske, për vendosjen e gjinisë në rrjedhat kryesore në raportimin dhe pranimin e gjinisë si aspekt të vlefshëm në përpunimin gazetaresk të temave, por gjithashtu edhe për

garantimin e rezistencës së tyre ndaj presioneve nga qendra të ndryshme të fuqisë.

Të dhënat për stafin teknik dhe të realizimit, sikurse në analizat e mëparshme të Agjencisë, ashtu edhe në këtë, tregojnë në këto sektorë kryesisht punësohen burra. Te stafi teknik janë evidentuar 229 burra dhe 47 gra, ndërsa te stafi realizues - 467 burra dhe 110 gra. Te radiot nacionale dhe rajonale nuk është evidentuar aspak kuadër teknik nga gjinia femërore. Lidhur me numrin e përgjithshëm të stafit tjetër të punësuar në radiodifuzion, dallimi midis burrave (186) dhe grave (192) është i pa konsiderueshëm.

Kjo analizë, përveç që jep një pasqyrë të nivelit të pagave në kontekstin e strukturës gjinore të punonjësve të medias, siguroi gjithashtu tregues të rëndësishëm të situatës së pa lakmueshme me pagat e punonjësve mediatik. Një analizë e ardhshme do të përfitonte nga kryqëzimi i të dhënave për pozicionin në të cilin janë të punësuar me nivelin e tyre të arsimit, specifikën e pozicionit të punës që ushtrojnë dhe kërkesën në tregun e punës për të njëjtën.

Padyshim, me këtë analizë konfirmohet teza se duhet shumë më tepër punë për përmirësimin e të drejtave të punëtorëve mediatik, profesion i cili është kryesor për mbrojtjen e interesit publik në çdo shoqëri demokratike.

Literatura e përdorur

Andreeski, J., Bazat e Ekonomisë, 232 f., Botues Idea Komerc - Ohër, R.M. së Veriut, 2004 "ISBN 9989-9575-4-1, COBISS.MK-ID 17371457.

Daft, L. P. Menaxhimi, botimi i tetë, 815 faqe, Botues Qeveria R.M. së Veriut, Shkup, 2011, ISBN 0324537700.

Kolozova, K., Borovska, V., Bllazheva, A., Demiri, M. Gjinia në programet televizive 2017, 92 faqe. Botuesi Zoran Trajçevski, drejtor i Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale, Shkup, 2018, ISBN 978-608-4605-10-2, COBISS.MK-ID 106647306.

Micevski, I.. Gjinia në mediat 2019: analiza e aspekteve gjinore në programet për fëmijë në televizionet tokësore nacionale, 165 f. Botuesi Zoran Trajçevski, Drejtori i Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale, Shkup, 2020; ISBN 978-608-4605-15-7, COBISS.MK-ID 51214085.

Mojsoska - Bllazhevski, N., Petreski, M., Oayhan, O. *Anketa mbi pjesëmarrjen e ulët të grave në tregun e punës në Maqedoni*, 2018.

Petreska - Kamenjarova, E., Trajkova, M. Gjinia në televizion: koleksion i hulumtimeve vjetore mbi trajtimin e çështjeve gjinore dhe mënyrën e përfaqësimit të grave dhe burrave në stacionet televizive nacionale (2012-2016), 215 f. Botuesi Zoran Trajçevski, drejtor i Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale, Shkup, 2018, ISBN978-608-4605-09-6, COBISS.MK-ID 106519562.

Petreska - Kamenjarova, E., Trajkova, M., Stojanov, V., Ristovska, T., Mahmut, N. Gjinia në TV në 2018: Pas ekranit dhe në të, 68 f. Botuesi Zoran Trajčevski, Drejtori i Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale, Shkup, 2019; ISBN 978-608-4605-12-6, COBISS.MK-ID 110449418.

Трајкова, М. Гјиниа нѐ телевизонет дхе радиот: куш и мѐрр вендимет дхе куш и збатон ато? - ме трегует крахасует, 124 ф. Botuesi Zoran Trajčevski, Drejtori i Agjencisë për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuale, Shkup, 2020; ISBN 978-608-4605-17-1, COBISS.MK-ID 52153349.

Anderson, RD, Sweeney, JD, Williams, AT, Statistics for Business and Economics, 9e, 1009 faqe, Thomson South-Western Edition, USA 2004; ISBN 0-324-20083-8.

McCracken, K., FitzSimons, A., Priest, S. Gender Equality in the Media Sector – Study for the femm committee, 68 pages. European Union, 2018; ISBN 978-92-846-2538-3.

Tepper, D. Good Practice Handbook – Achieving gender equality and promoting diversity in the European Audiovisual sector, 72 pages. European Union, 2020.

Botues:

Agjencia për Shërbime Mediatike Audio dhe Audiovizuele

Rreth botuesit:

Zoran Trajçevski, drejtor i ASHMAA-së

Adresa:

Pallati Panko Brashnarov, rr. "Maqedonia" nr.38, 1000 Shkup

Shtypi: MAR-SAZH

Shkup, qershor 2020

CIP